

พัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์

นายทีปวิท พงศ์ไพบูลย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-600-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017357

117224561

THE DEVELOPMENT OF TELEVISION PROGRAM

PRODUCING COMPANY

Mr. Teepavit Pongpaibool

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

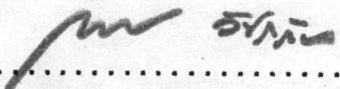
1991

ISBN 974-578-600-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

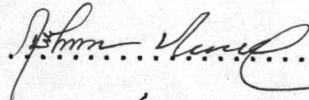
พัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์
นายทีปวิท พงศ์ไพบูลย์
การสื่อสารมวลชน
รองศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ ประกอบผล

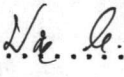
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ระวีวรรณ ประกอบผล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปันดดา ธนสฤติย์)

บริษัท พงศ์โพบูลย์ : พัฒนาการ ของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์ (THE DEVELOPE-
MENT OF TELEVISION PROGRAM PRODUCING COMPANY) อ.ที่ปรึกษา :

รศ.ดร.ระวีวรรณ ประกอบผล, 210 หน้า. ISBN 974-578-600-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา พัฒนาการและสภาพการดำเนินงานธุรกิจ
บริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนศึกษาทิศทางและแนวโน้มของ
ธุรกิจบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์

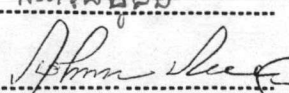
ผลการวิจัยพบว่า บริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์มีรากฐานเดิมมาจากธุรกิจกลุ่มผู้
จัดรายการโทรทัศน์อิสระ ต่อมาธุรกิจประเภทนี้ได้ถูกพัฒนาในรูปแบบการดำเนินงานไปสู่การจัดตั้งเป็นองค์กร
ทางการค้าเพื่อดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบ โดยบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จะมีลักษณะการดำเนินงาน
แบบองค์กรที่ประกอบด้วยผู้ร่วมงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งถูกจัดแบ่งออกโดยระบบการแบ่งงานกันทำ และพบว่า
บริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์มีลักษณะเป็นองค์กรทางสังคมองค์กรหนึ่งที่อยู่ภายใต้ระบบสังคมโดยรวม ดังนั้น
จึงไม่สามารถดำเนินงานได้โดยอิสระด้วยตัวขององค์กรเอง แต่จะมีปฏิสัมพันธ์กับมิติทางเศรษฐกิจ สังคม
และการเมืองอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

พัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์เกิดขึ้นจากปัจจัยส่งเสริมใน 2 ลักษณะ คือ
ปัจจัยส่งเสริมที่เป็นผลมาจากสภาพภายในองค์กรเอง และปัจจัยส่งเสริมที่มาจากสภาพแวดล้อมภายนอก
ซึ่งปัจจัยทั้งสองลักษณะนี้จะสัมพันธ์และเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน และเคลื่อนไหวไปตามเงื่อนไขทาง
เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในช่วงเวลานั้น ๆ สิ่งผลให้องค์กร บริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์
ต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงจากทั้งสภาพภายในและสภาพภายนอกเพื่อจะรักษา "ดุลยภาพโดยรวม"
ขององค์กรเอาไว้

บริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ที่จดทะเบียนและยังคงดำเนินงานอยู่จนถึงปัจจุบัน (ปี 2533)
เท่าที่รวบรวมได้มีจำนวน 59 บริษัท ผู้วิจัยได้จัดแบ่งกลุ่มบริษัทเหล่านี้ออกตามขนาดขององค์กรโดยใช้เกณฑ์
การจัดแบ่งกลุ่มอย่างคร่าว ๆ คือ รูปแบบการดำเนินงานธุรกิจ จำนวนของรูปแบบการผลิตรายการ เวลาใน
การออกอากาศรวม และจำนวนของบุคลากร ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มบริษัททั้ง 9 บริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ในการศึกษา ได้ดังนี้ บริษัทขนาดใหญ่ ได้แก่ บริษัทกันตนาฯ, แกรมมี่ฯ บริษัทค่อนข้างใหญ่ ได้แก่
บริษัทเจเอสแอล, ไนท์ลูปตฯ, แปซิฟิกฯ และนิริทัศน์ฯ บริษัทขนาดกลาง ได้แก่ บริษัทรัชฟิล์มทีวี,
ดาราวิดีโอ และบอร์นฯ

ในปัจจุบัน ธุรกิจบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยมี
ปัจจัยการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นแรงผลักดันสำคัญ ธุรกิจประเภทนี้มีแนวโน้มจะทวีความสำคัญและ
เติบโตอย่างต่อเนื่องเนื่องจากมีลักษณะการผลิตเข้าสู่รูปแบบของ "อุตสาหกรรมบันเทิง"

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต ..... กปวิฑ์ พงศ์โพบูลย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

TEEPAVIT PONGPAIBOOL : THE DEVELOPMENT OF TELEVISION PROGRAM
PRODUCING COMPANY. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. RAWEEWAN PRAKOBPOL,
Ph.D. 210 pp.

The purpose of this study is to investigate the history, development and condition of business conducted by television program producing companies from the very beginning to the present time. It is also intended to determine the direction and the trend which these companies has been following.

The findings of this study indicate that television program producers originally were independent producers. Later, the operation of this business was developed and systematized for commercial purposes. That is, television program producing companies have now become organizations with a large number of staff who work together on the principles of specialization and division of labour. It is also found that television program producing companies are social organizations which are influenced by society at large. They cannot operate independently in isolation from the outside world, but inevitably have to interact with the economic, social and political dimensions.

The development of television program producing companies has occurred as a result of 2 contributory factors: intrinsic (arising from the condition within the organization) and extrinsic (determined by the outside environment). There is interplay of these two factors, which varies accordingly to the economic, social and political conditions at the time, thus causing television program producing companies to adapt to the both intrinsic and extrinsic changes in order to maintain the "overall equilibrium" of their organizations.

Television program producing companies limited still run the business and can be counted 59 companies. We can category size companies by type activities : type of procedures, number of type products, total air timing and number of members. In case study, we choose 9 companies and can category size companies to : large companies are KANTANA VDO PRO. and GRAMMY ENT, nearly large companies are JSL., NITESPOT PRO. PACIFIC INT COM. and NITTITAD PRO., medium companies are RUSHFILM-TV, DARA VIDEO and BORN OP.

Mainly stimulated by the economic growth, television program producing business is now expanding rapidly. This type of enterprise is continually growing in both importance and size the to such an extent that the business is now developing into the form of "entertainment industry".

ภาควิชา ..... Mass Communication
สาขาวิชา ..... Mass Communication
ปีการศึกษา 1990

ลายมือชื่อนิติต ..... ทศปวิฑ์ พงศ์ไพบูลย์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *[Signature]*

ลายมือชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษา ..... *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ ประกอบผล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ขวัญเรือน กิตติวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปันดดา สนลภิตย์
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้
มาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ได้รับความกรุณาและความร่วมมือ
จาก พ.อ. พยุง ฉันทศาสตร์โกศล คุณวัชระ แวาวุฒินันท์ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล
คุณไทรภพ ลิมปพัทธ์ คุณจ่านง รังสิกุล คุณวิเชียร อัคร์ศิวะกุล คุณบุษบา ดาวเรือง
คุณขวัญชัย กิตติศรีไสว คุณจากฤก กัลย์จากฤก และคุณสยาม สังวริบุตร ซึ่งได้ให้ข้อมูลและ
รายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยนี้เป็นอย่างมาก

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านทุนทรัพย์และให้
กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ทิวาท พงศ์ไพบูลย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ปัญหาคำถามวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์.....	14
ผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์.....	15
แนวคิดเรื่องระบบการสื่อสารมวลชน.....	16
ทฤษฎีสังคมมวลชน.....	16
แนวคิดเรื่ององค์กร.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21

บทที่	หน้า
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	24
แหล่งที่มาของข้อมูล.....	24
กลุ่มตัวอย่าง.....	25
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	26
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4 พัฒนาการของกิจการโทรทัศน์ในประเทศไทย.....	30
กิจการโทรทัศน์ในประเทศไทย.....	30
สภาพการผลิตรายการโทรทัศน์ในระยะเริ่มแรก.....	31
พัฒนาการของการผลิตรายการด้านข่าวสาร.....	32
พัฒนาการของการผลิตรายการด้านความรู้.....	38
พัฒนาการของการผลิตรายการด้านบันเทิง.....	41
พัฒนาการด้านรูปแบบผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์.....	57
5 ผลการวิจัย.....	63
ที่มาของธุรกิจบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์.....	63
ปัจจัยกำหนดที่ส่งเสริมให้เกิดการตั้งบริษัทผู้ดำเนินงาน ผลิตรายการโทรทัศน์.....	65
พัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์.....	78
พัฒนาการด้านโครงสร้างองค์กร.....	79
- คุณลักษณะขององค์กรที่เป็นทางการและองค์กร ที่ไม่เป็นทางการในบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์.....	81
- โครงสร้างองค์กรของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์...	83
พัฒนาการด้านรูปแบบการดำเนินธุรกิจ.....	87
- รูปแบบการดำเนินธุรกิจของบริษัทผู้ผลิตรายการ โทรทัศน์.....	92

- วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินงาน	
ธุรกิจของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์.....	98
ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการของบริษัทผู้ดำเนินงาน	
ผลิตรายการโทรทัศน์.....	106
ปัจจัยส่งเสริมที่เป็นผลมาจากสภาพภายในองค์กรเอง.....	106
ปัจจัยส่งเสริมที่เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก.....	113
ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของบริษัทผู้ผลิต	
รายการโทรทัศน์.....	127
ผลสืบเนื่องจากการเกิดขึ้นมาของบริษัทผู้ดำเนินงานผลิต	
รายการโทรทัศน์.....	138
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	154
พัฒนาการของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์.....	154
สภาพการดำเนินงานธุรกิจบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์.....	155
แนวโน้มของธุรกิจบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์.....	156
ข้อเสนอแนะ.....	157
บรรณานุกรม.....	160
ภาคผนวก.....	164
ก. บริษัทผู้ดำเนินงานผลิตรายการโทรทัศน์.....	165
บริษัทรัชนิลมีทีวีจำกัด.....	165
บริษัทดาราวีดีโอจำกัด.....	171
บริษัทไนท์สโปกโตโปรดักชั่นจำกัด.....	174
บริษัทเจ เอส แอล จำกัด.....	178
บริษัทบอร์น ออปเปอเรชั่น จำกัด.....	181
บริษัทนิริทัศน์ โปรโมชั่น จำกัด.....	184

บทที่	หน้า
บริษัทแกรมมี เอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด.....	189
บริษัทแปซิฟิก อินเทอร์เน็ตคอมมิวนิเคชั่น จำกัด.....	194
บริษัทกันตนา วีดีโอ โปรดักชั่น จำกัด.....	199
ข. ระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ (กบว.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์การตรวจพิจารณา รายการโทรทัศน์.....	205
ค. รายชื่อบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน.....	207
ประวัติผู้เขียน.....	210

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ช่วงระยะเวลาในการเกิดขึ้นมาของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์...	65
2	รูปแบบการดำเนินธุรกิจในระยะแรกตั้งบริษัทเปรียบเทียบกับรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่บริษัทแห่งนั้นดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน.....	95
3	รูปแบบรายการโทรทัศน์ที่ผลิตในระยะแรกเริ่มเปรียบเทียบกับรูปแบบรายการโทรทัศน์ที่บริษัทแห่งนั้นผลิตอยู่ในปัจจุบัน.....	97
4	จำนวนเวลาในการออกอากาศของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	102
5	ข้อมูลเปรียบเทียบสถานะภาพในด้านต่าง ๆ ของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา.....	104
6	เกณฑ์การจัดกลุ่มบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์.....	105

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
1	องค์กรบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์เมื่อพิจารณาเป็นระบบ.....	84
2	วัฏจักรการผลิตรายการโทรทัศน์.....	147